

Nr. reg. 65.429/08.12.2021

S.N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA TRAIAN VUIA S.A

RAPORT DE ACTIVITATE Trimestrul III 2021

Cuprins

1 Scurtă prezentare a companiei	3
2 Prezentare succintă a evoluției sectorului de activitate al AIT	4
3 Schimbările semnificative în situația afacerilor	5
4 Aspectele externe care ar putea afecta performanța întreprinderii publice sau perspectivele sale strategice.....	7
5 Informații privind traficul înregistrat de către Aeroportul Internațional Timișoara.....	8
5.1 Evoluția traficului aerian de pasageri	8
5.2 Operatori aerieni și destinații operate	10
6 Efectele pandemiei COVID-19 asupra traficului de pasageri și asupra rezultatelor economice ale Aeroportului Internațional Timișoara	11
6.1 Evoluția lunară comparativă a traficului pe Aeroportul Internațional Timișoara în primele 9 luni 2021	11
6.2 Impactul pandemiei Covid-19 asupra rețelei de destinații	13
6.3 Efectele pandemiei COVID-19 asupra rezultatelor economice ale Aeroportului Internațional Timișoara.....	14
7. Aspecte privind dezvoltarea infrastructurii Aeroportului Internațional Timișoara	17

1 Scurtă prezentare a companiei

Societatea Națională Aeroportul Internațional Timișoara „Traian Vuia” S.A. a fost înființată la data de 24 august 1998 prin Hotărârea de Urgență a Guvernului H.G. 521/24 august 1998, este organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital 80% de stat deținut de Ministerul Transporturilor și 20% de Fondul Proprietatea.

Aeroportul Internațional Timișoara (AIT) este principala poartă aeriană de intrare din partea de vest a României, fiind al treilea aeroport din România după numărul pasagerilor procesați în anul 2020 și în primul semestrul din anul 2021. Aeroportul Internațional Timișoara, cel mai important aeroport din Vestul României are o arie potențială de deservire de 2 milioane de locuitori, în principal județele Timiș, Arad, Caraș Severin, Hunedoara, precum și locuitori din estul Ungariei și din Banatul Sârbesc

Aeroportul Internațional Timișoara are în prezent o importanță covârșitoare pentru dezvoltarea economică din Regiunea 5 Vest a țării, iar pentru ca acest rol să poată fi îndeplinit și în continuare este necesară o dezvoltare a activității aeroportului plecându-se de la premisele favorabile de dezvoltare a zonei și de transformare a Timișoarei într-un important pol logistic al României și al Europei de Sud Est.

Pe baza rolului și potențialului aeroportului de a atrage atât trafic intern cât și trafic internațional, AIT a fost clasificat în cadrul Masteplanului General de Transport al României, ca fiind Aeroport Hub Internațional.

Codul CAEN 5223 -*Activitati de servicii anexe transporturilor aeriene* al Aeroportul Internațional Timișoara presupune efectuarea de prestații, servicii, lucrări de exploatare, întreținere, reparare, dezvoltare și modernizare a bunurilor din patrimoniul său (aflate în proprietate sau în concesiune) în vederea asigurării condițiilor pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor în trafic național și/sau internațional, asigurarea serviciilor aeroportuare pentru tranzitul de persoane, mărfuri și poștă, precum și servicii de interes public național.

Prin obiectul de activitate Aeroportul Internațional Timișoara asigură următoarele:

- exploatarea bazei aeroportuare proprii;
- dirijarea și deservirea la sol a aeronavelor;
- organizarea, asigurarea și efectuarea serviciilor de handling pe aeroport;
- asigurarea facilităților de control anti-deturnare, de control vamal și pentru trecerea frontierei de stat, de control veterinar și fitosanitar, de sănătate publică;
- coordonarea activităților și serviciilor aeroportuare necesare deservirii la sol a aeronavelor, a traficului de pasageri și de mărfuri, a serviciilor necesare activităților de aviație generală;
- asigurarea securității pasagerilor, aeronavelor, instalațiilor, echipamentelor, clădirilor și bunurilor transportate, în conformitate cu reglementările naționale și internaționale în domeniul aviației civile;
- aplicarea măsurilor de protecție a mediului în conformitate cu legislația în vigoare;
- asistență pentru căutarea și salvarea aeronavelor în primejdie și supraviețuitorilor accidentelor de aviație;
- întreținerea, modernizarea și dezvoltarea structurilor rutiere aeroportuare (pistă, căi de rulare, platforme), a echipamentelor, instalațiilor și construcțiilor specifice domeniului aeroportuar.

2 Prezentare succintă a evoluției sectorului de activitate al AIT

Sectorul în care activează AIT este cel al transporturilor aeriene, domeniul care este unul de maximă importanță în activitatea economico-socială a unei țări, ținându-se cont de particularitățile acestui mod de transport. Aeroporturile, alături de operatorii aerieni sunt principalele verigi ale acestui sector.

În România, conform statisticilor de trafic realizate de către Asociația Aeroporturilor din România în primele 9 luni ale anului 2021 la nivelul întregii piețe s-a înregistrat o creștere de 31% a traficului de pasageri comparativ cu aceeași perioadă din anul 2020. Astfel la nivel național, traficul de pasageri pe aeroporturile din România a crescut de la 6.120.356 de pasageri înregistrați în primele 9 luni ale anului 2020 la 8.016.397 pasageri în perioada similară din anul 2021, însă în raport cu numărul pasagerilor înregistrați în primele 9 luni ale anului 2019, când s-au înregistrat 17.741.526 pasageri, traficul înregistrat pe aeroporturile din România în primele 3 trimestre ale anului 2021 a suferit o contracție de 55%.

La nivelul întregii Europe traficul de pasageri a înregistrat în primele 9 luni ale anului 2021 o scădere de 62% comparativ cu primele 9 luni din anul 2019.

Tabelul nr. 1 Traficul de pasageri România 9M 2021 vs.2020 vs 2019

Rank 2021	Aeroport	Număr pasageri			Evoluție (%)	
		9 M 2019	9 M 2020	9 M 2021	2021/2019	2021/2020
0	TOTAL	17.741.526	6.120.356	8.016.397	-55%	31%
1	Otopeni	11.196.525	3.759.065	4.883.346	-56%	30%
2	Cluj	2.248.276	771.551	1.073.183	-52%	39%
3	Iasi	1.008.644	401.362	460.099	-54%	15%
4	Timisoara	1.185.212	415.172	457.561	-61%	10%
5	Bacau	368.373	92.186	293.511	-20%	218%
6	Suceava	331.431	163.325	233.286	-30%	43%
7	Sibiu	558.440	199.190	193.413	-65%	-3%
8	Craiova	396.099	139.298	132.808	-66%	-5%
9	Oradea	79.713	26.576	98.920	24%	272%
10	Tg. Mures	129.601	77.757	63.457	-51%	-18%
11	Constanta	102.720	35.192	39.486	-62%	12%
12	Maramures	32.723	12.575	36.431	11%	190%
13	Satu Mare	68.155	22.135	33.269	-51%	50%
14	Arad	18.544	1.545	11.546	-38%	647%
15	Baneasa	5.444	2.893	6.030	11%	108%
16	Tulcea	58	0	51	-12%	
17	Tuzla	11.568	534			

3 Schimbările semnificative în situația afacerilor

Principalele schimbări în situația afacerii ce au intervenit în primele 9 luni ale anului 2021 sunt enumerate mai jos:

Noi mutații ale virusului, precum și măsurile de restricționare neuniforme ale statelor naționale au inhibat o dezvoltare pozitivă a traficului aerian pe parcursul primelor 6 luni din anul 2021 astfel traficul de pasageri a ramas la cote foarte scăzute în lunile ianuarie→iunie 2021;

Aeroportul a înregistrat un regres major în activitatea desfășurată ca urmare a măsurilor de protecție luate de către state pentru a preveni extinderea pandemiei de COVID-19. Cei 161.197 pasageri înregistrați în primele 6 luni din 2021 sunt mai puțini decât pasagerii consemnați de către aeroport într-o singură lună, august 2019 când au fost 166.608 de pasageri;

În perioada iulie-septembrie 2021, s-a înregistrat o creștere a volumului de activitate (296.364 pasageri), aceasta având la baza măsurile de relaxare adoptate de către autoritățile din România și celelalte state europene, precum și contribuția adusă de pasagerii de pe cursele charter de vacanță.

Printre principalele elemente ce au favorizat o revenire accelerată a cererii în perioada iulie-septembrie 2021 amintim:

- introducerea de la 1 iulie 2021 a Certificatului Verde European, care atestă imunitatea în fața COVID-19, simplificându-se astfel condițiile de călătorie odată cu eliberarea certificatelor verzi;
- redeschiderea multiplelor destinații din Europa;
- un număr mai scăzut de cazuri COVID pe timpul verii, care, împreună cu numărul în creștere de persoane vaccinate, au sporit încrederea oamenilor în a-și relua călătoriile.

De altfel cei 105.309 de pasageri înregistrați în luna august 2021 reprezintă un maxim lunar al ultimelor 18 luni, ultima luna în care s-au înregistrat un număr mai mare de pasageri fiind luna februarie 2020;

Cumulat în primele 9 luni din anul 2021 Aeroportul Internațional Timișoara a înregistrat un număr de 457.561 pasageri în scădere cu 61% față de traficul înregistrat în perioada similară din anul 2019, când au fost procesați un număr de 1.185.212 pasageri, altfel spus în primele 9 luni din anul 2021 s-au înregistrat 39% din pasagerii înregistrați în perioada similară din 2019. Raportat la primele 9 luni din anul 2020 traficul de pasageri a înregistrat o creștere de 10%;

Creșterea traficului de pasageri la 9 luni cu 10% s-a propagat în creșterea veniturilor aeronautice cu 15%, a cifrei de afaceri cu 14% și diminuarea pierderii financiare de la 4.786.455 lei (la 9 luni 2020) la doar 538.896 lei în primele 9 luni ale anului 2021;

Pe parcursul trimestrului III 2021 managementul aeroportului a continuat aplicarea măsurilor întreprinse de ajustare/ limitare a cheltuielilor la minimul posibil, astfel reușindu-se reducerea cheltuielilor totale cu 14% față de perioada similară din anul 2020 (care a cuprins și perioada de lockdown), cheltuielile cu bunurile și serviciile achiziționate de la terți înregistrând o scădere de 28% raportat la nivelul acestora din primele 9 luni ale anului 2020;

Deși a luat măsuri drastice de reducere a cheltuielilor, în vederea acoperirii pierderilor înregistrate, AIT a întocmit împreună cu Asociația Aeroporturilor din România și înaintat către

Guvernul României/ Comisia Europeană un memorandum în vederea obținerii unui nou ajutor de stat pentru acoperirea pierderilor suferite în perioada 01.07.2020→31.12.2021;

În primele 6 luni ale anului 2021 AIT a continuat aplicarea măsurii de reducere parțială a timpului de muncă pentru o parte dintre angajați, realizând pe de o parte reducerea cheltuielilor cu salariile concomitent cu obținerea de venituri de la AJOFM în cuantum de 759.207 lei în urma apelării la masura reducerii parțiale a timpului de muncă a salariaților;

În data de 14.06.2021 cele două autospecialele pentru stingerea incendiilor achizitionate în cadrul proiectului „Achiziție autospeciale PSI și Sistem integrat de control de securitate” au fost livrate, acestea intrând în serviciu aeroportului începând cu data de 27.06.2021. De asemenea 26 dintre cele 30 de echipamentele de securitate aeroportuară au fost montate, termenul de finalizare al proiectului fiind luna ianuarie 2022. Valoarea totală a proiectului este de 48.227.999 lei din care valoarea cofinanțării UE este de 29.178.136 lei;

La sfârșitul lunii iulie 2021 s-a dat în folosință noul Terminalul de Sosiri Curse Externe Pasageri, o investiție de peste 30 milioane de lei proiect care a fost parțial finanțat prin POIM 2014-2020; Noul Terminal de Sosiri Curse Externe poate acomoda în condiții optime un flux de 540 de pasageri concomitent;

În data de 29.07.2021 Aeroportul Internațional Timișoara a semnat contractul de finanțare pentru proiectul de investiții „Terminal Plecări Curse Externe” proiect finanțat în cadrul POIM 2014-2020. Valoarea totală a contractului de finanțare este de 184,454 mil lei, din care 93,60 mil lei sunt fonduri europene nerambursabile, 16,520 mil lei sunt asigurate prin bugetul de stat, iar suma de 74,33 mil lei se asigură din fonduri proprii ale aeroportului (credit bancar); Suprafata noul terminal de plecări va fi de 12.000 de mp. va dispune de 18 ghisee de check-in și 6 fluxuri de control de securitate;

Variația activelor imobilizate nete (+64% primele 9 luni 2021 raportat la primele 9 luni 2020) ale aeroportului surprinde faptul că AIT se află în cel mai amplu proces de dezvoltare din istorie. Investițiile au fost realizate din fonduri europene nerambursabile și din contribuția proprie a aeroportului reprezentată în principal de surse atrase ramursabile (credite bancare);

Întrucât sursele proprii de finanțare ale AIT sunt foarte limitate, aeroportul a recurs la contractarea de noi credite bancare pentru a-și putea susține contribuția proprie din cadrul proiectelor derulate, soldului datoriiilor financiare înregistrând o creștere 23% în primele 9 luni ale anului 2021 raportat la perioada similară din anul 2020;

Pregătirea documentelor/informațiilor/argumentelor pentru cererea de intervenție a AIT în cauza T-522 la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, formulată de către Carpatair prin care solicită anularea Deciziei Comisiei Europene privind ajutorul de stat SA.31662 – C/2011 (ex NN/2011) pus în aplicare de Romania în favoarea Aeroportului Internațional Timișoara și Wizz Air;

4 Aspectele externe care ar putea afecta performanța întreprinderii publice sau perspectivele sale strategice

La finalul lunii ianuarie 2020, la nivel mondial, ca urmare a răspândirii virusului SARS CoV-2 în tot mai multe state ale lumii a fost declarată starea de urgență. La finalul lunii februarie 2020 impactul epidemiei de COVID -19 asupra transporturilor aeriene a devenit tot mai evident în întreaga lume.

Potrivit estimări emise de către Airports Council Internațional (ACI) anul 2021 va aduce pierderi de venituri aeroporturilor la nivel global, în procent de 50% raportat la anul 2019 (-91,7 miliarde de dolari), aeroporturile din Europa fiind cele mai afectate estimându-se pierderi de venituri de peste 36 miliarde de dolari (-59%) și o scădere a traficului de pasageri de 64,3% comparativ cu anul 2019.

Menționăm faptul că cele mai recente prognoze realizate și publicate de către cele mai importante instituții internaționale din sectorul aviatic IATA/ICAO/ACI de revenirea a traficului de pasageri la valorile înregistrate în anul 2019, sunt undeva în anul 2024 pentru anumite aeroporturi iar după ultimele reevaluări chiar în anul 2025 pentru traficul internațional și majoritatea aeroporturilor.

Traficul de pasageri la nivel global a început să se redreseze pe fondul retragerii treptate a restricțiilor de mobilitate fizică, rămânând însă la niveluri mult inferioare celor anterior răspândirii infecției cu coronavirus. În același timp, dinamica recuperării traficului de pasageri rămâne incertă pe termen scurt, fiind dependent de evoluția pandemiei (variantele Delta) și de măsurile asociate în special procesul de vaccinare a populației din România și din restul țărilor din Europa.

La 1 iulie 2021 a intrat în vigoare Regulamentul referitor la certificatul digital al UE privind COVID-19. De la această dată statele membre au putut emite și verifica certificatele digitale privind COVID pentru cetățenii și rezidenții UE, pe tot teritoriul acesteia, această măsură contribuind semnificativ la recuperarea traficului de pasageri.

Aprobarea la nivelul Comisiei Europene a unor scheme de ajutor de stat pentru stimularea reluării traficului depuse de către Consiliile Județene Bihor și Sibiu vor avea un efect marginal asupra recuperării traficului pe AIT. În acest moment pe aceste scheme pentru stimularea traficului au aplicat:

- ✓ la Aeroportul Oradea: compania Ryanair, care a început operarea din 1 iulie a 4 rute externe;
- ✓ la Aeroportul Sibiu compania Lufthansa, din 1 iulie 2 curse zilnice spre Munchen și compania Ryanair: 3 rute externe din luna iunie și încă 4 rute externe de la sfârșitul lunii octombrie 2021.

5 Informații privind traficul înregistrat de către Aeroportul Internațional Timișoara

5.1 Evoluția traficului aerian de pasageri

În primele 9 luni ale anului 2021, traficul de pasageri pe Aeroportul Internațional Timișoara a înregistrat, **raportat la perioada similară din 2019 o scădere a numărului de pasageri cu 61%** iar raportat la primele 9 luni din anul 2020 numărului pasageri a înregistrat o creștere de 10%.

Astfel, dacă în perioada ianuarie→septembrie 2021, un număr de **457.561** de pasageri au călătorit de pe Aeroportul Internațional Timișoara, în perioada ianuarie→septembrie 2019 s-au înregistrat un număr de **1.185.212** pasageri.

Referitor la traficul de pasageri în primele 9 luni ale anului 2021 componenta domestică a atins 42% din nivelul înregistrat în perioada similară din 2019, în timp ce traficul internațional a atins doar 37% raportat la traficul înregistrat în primele 9 luni din anul 2019, decalajul de recuperare dintre domestic și internațional fiind dat de restricțiile și măsurile/obligațiile de intrare pe teritoriile statelor din UE (test PCR, măsuri de autoizolare pentru un anumit interval de timp).

În aceste condiții în primele 9 luni rută cea mai frecventată pe AIT a fost ruta Timișoara-Otopeni cu peste 141.000 de pasageri înregistrați.

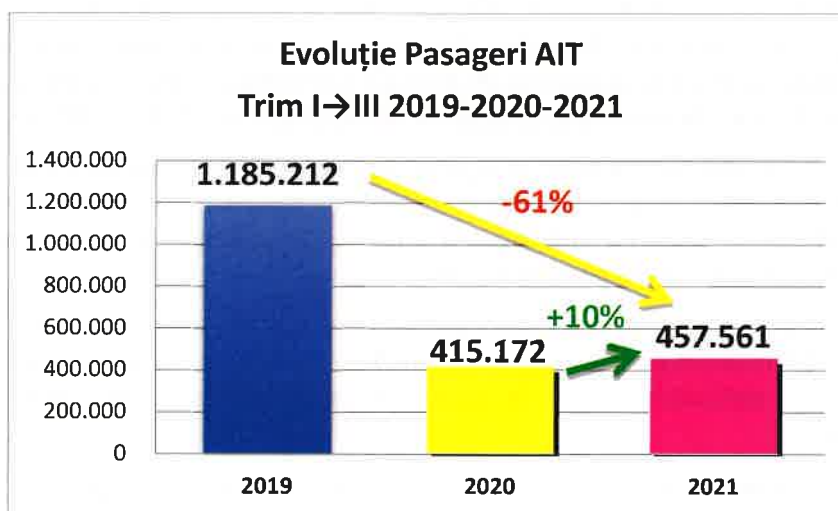

Figura nr.2 AIT- Nivelul și evoluția traficului de pasageri

O scădere de 33% înregistrează și numărul mișcărilor de aeronave efectuate în primele 9 luni din 2021 raportat la perioada similară din anul 2019. Dacă pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2019 un număr de **12.971 de aeronave** au aterizat sau decolat de pe Aeroportul din Timișoara, în primele 9 luni ale anului 2021 numărul acestora a fost de **8.706 de mișcări aeronave**.

Raportat la primele 9 luni ale anului 2020 numărului de mișcări înregistrate în primele 9 luni din 2021 consemnează o creștere de 9%.

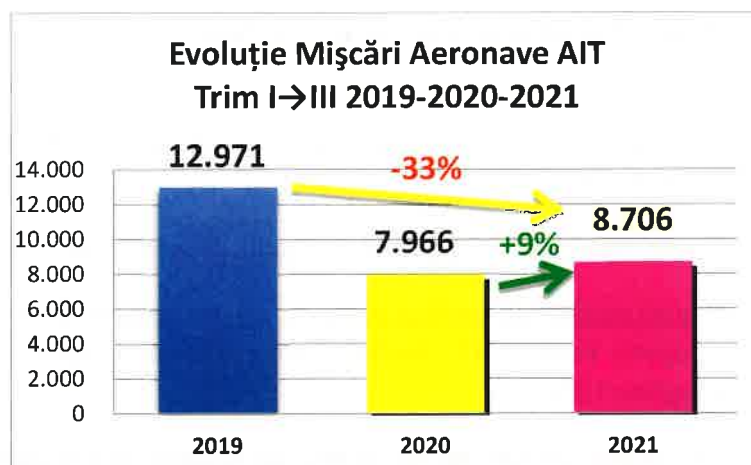

Figura nr.3 AIT- Nivelul și evoluția numărului de mișcări aeronave

Traficul de marfă a înregistrat în primele 9 luni ale anului 2021, o creștere de 8% comparativ cu perioada similară din anul 2019, și o creștere de 13% raportat la tonele de marfă manipulate în primele 9 luni ale anului 2020.

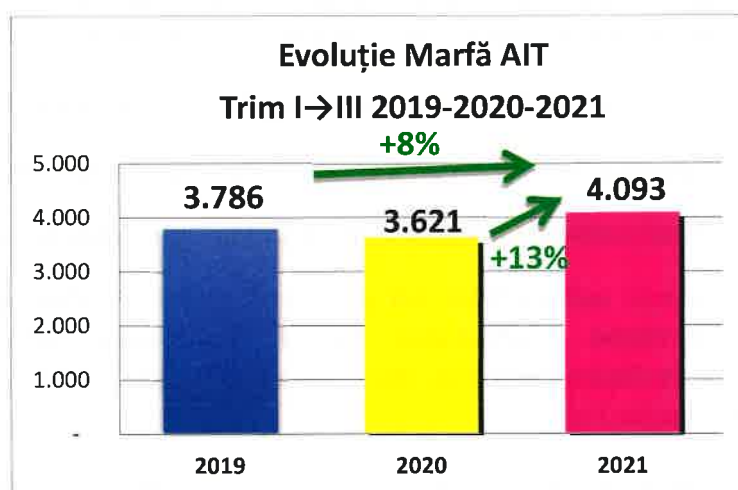

Figura nr.4 AIT- Nivelul și evoluția traficului de marfă

Situația centralizată a indicatorilor de trafic aferenți primelor 9 luni ale anului 2021 raportat la perioada similară din anul 2019 cât și la primele 9 luni ale anului 2020, se prezintă după cum urmează:

Tabelul nr. 2 Centralizator date de trafic AIT 9M 2019-2020-2021

Item	9 luni			Evoluție (%)	
	2019	2020	2021	2021/2019	2021/2020
Pasageri	1.185.212	415.172	457.561	-61%	+10%
Mișcări	12.971	7.966	8.706	-33%	+9%
Cargo	3.786	3.621	4.093	+8%	+13%

5.2 Operatori aerieni și destinații operate

Pe parcursul primelor 9 luni din anul 2021, pe Aeroportului Internațional Timișoara au operat următoarele companii aeriene :

- ✓ zboruri regulate de pasageri. 5 companii: Tarom, Lufthansa, Wizz Air, Blue Air și Ryanair;
- ✓ zboruri regulate de marfă și poștă. 5 companii aeriene Swiftair Grecia, ASL Belgium pentru operatorul logistic FedEx/TNT, Swiftair pentru operatorul logistic DHL, Airest și Swiftair pentru operatorul logistic UPS;
- ✓ s-au operat zboruri de tip charter de vacanță spre 6 destinații: Hurghada (TAROM și Animawings) Creta-Heraklion (Aegean), Skiathos (TAROM), Antalya (TAROM, Air Bucharest, Animawings, FreeBirds și Tailwind), Rodos (Animawings) și Hammamet (Air Bucharest).
- ✓ zboruri de aviație generală

În primele 9 luni ale anului 2021, au fost operate zboruri regulate de pasageri pe un total de 19 rute, dintre care 18 rute externe și 1 rută internă, după cum urmează :

- ✓ Compania TAROM a operat zboruri regulate spre București-Otopeni;
- ✓ Compania aeriană Blue Air a operat zboruri regulate spre București-Otopeni;
- ✓ Compania aeriană Lufthansa a operat zboruri spre: Munchen și Frankfurt Main;
- ✓ Compania aeriană Wizz Air a efectuat zboruri regulate spre 16 destinații: Bruxelles-Charleroi, Dortmund, Londra-Luton, Madrid, Memmingen, Milano-Bergamo, Paris-Beauvais, Karlsruhe/Baden-Baden, Santorini, Bari, Bologna, Roma-Ciampino, Barcelona, Frankfurt Hahn, Valencia și Veneția-Treviso;
- ✓ Compania aeriană Ryanair a operat zboruri regulate spre: București-Otopeni și Milano-Bergamo.

6 Efectele pandemiei COVID-19 asupra traficului de pasageri și asupra rezultatelor economice ale Aeroportului Internațional Timișoara

6.1 Evoluția lunară comparativă a traficului pe Aeroportul Internațional Timișoara în primele 9 luni 2021

Pandemia COVID-19 a afectat întregul sector de aviație (companii aeriene, aeroporturi, companii de handling și alți furnizori de servicii specifice), fiind sectorul economic afectat cel mai puternic de restrângerea severă a mobilității persoanelor între diverse destinații.

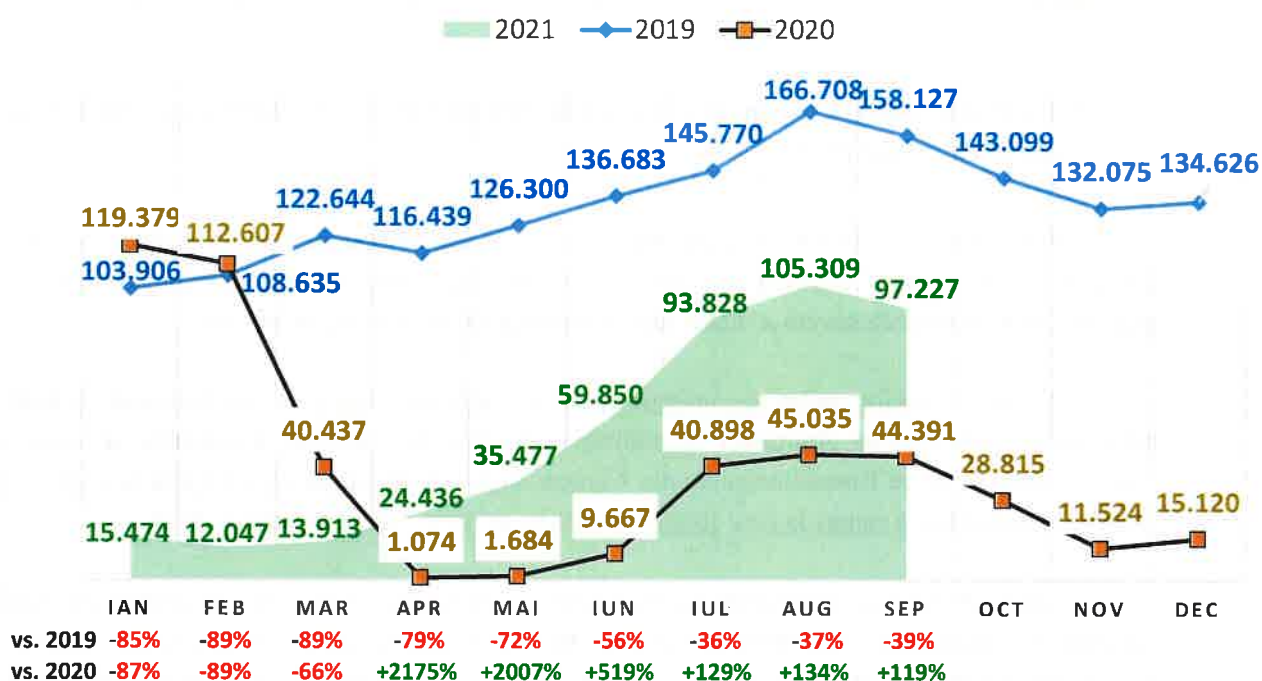
Pe fondul noilor valuri de infecții și măsuri administrative de restricționare a mobilității persoanelor (interzicerea zborurilor spre/dinspre anumite țări precum și măsurile de carantinare impuse) luate de către România/stările din Europa, în loc de recuperarea traficului la care se spera, numărul pasagerilor a rămas la cote foarte scăzute în primele 5 luni ale anului 2021.

Lunile de vară au performat cel mai bine, o contribuție importantă au avut-o charterele de vacanță care de altfel au înregistrat în anul 2021 un maxim istoric, cererea pentru aceste chartere fiind una acumulată pe fondul restricțiilor de anul trecut (multe persoane și-au reprogramat vacanța din anul 2020 pentru acest an).

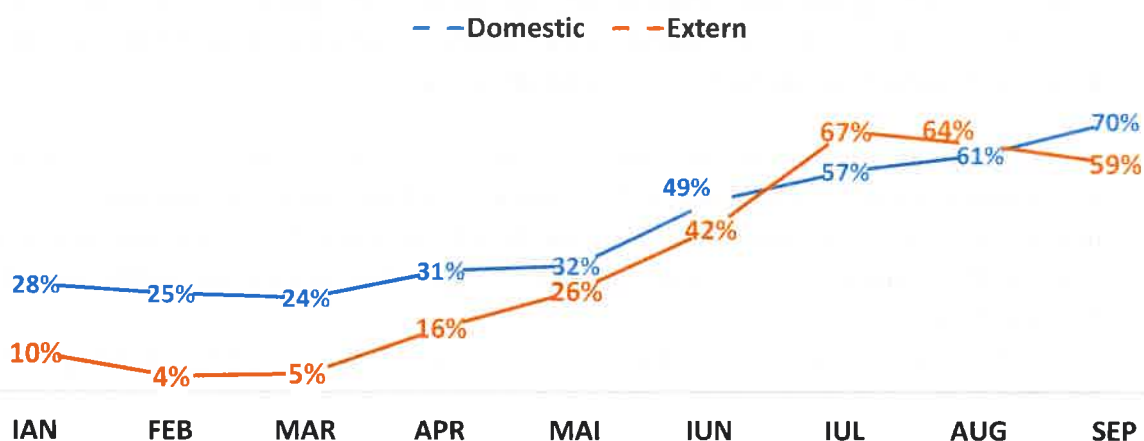
Printre principalele cauze ce au favorizat o revenire accelerată a cererii turistice în lunile de vară se numără anunțurile legate de redeschiderea multiplelor destinații din Europa, condițiile de călătorie simplificate odată cu eliberarea certificatelor verzi, precum și un număr mai scăzut de cazuri COVID pe timpul verii, care, împreună cu numărul în creștere de persoane vaccinate, au dat persoanelor o mai mare încredere în a-și relua călătoriile.

Evoluția traficului lunar de pasageri înregistrați de către Aeroportul Internațional Timișoara în perioada ianuarie-septembrie 2021 a evidențiat scăderi lunare semnificative a traficului de pasageri, de peste 85% față de lunile similare din anii precedenți în primele luni ale anului, scăderi de peste 70% în lunile aprilie și scăderi de peste 30% în lunile de vară comparativ cu lunile similare din anul 2019.

În graficul de mai jos sunt redată nivelul și evoluția lunară a numărului de pasageri în perioada ianuarie 2019 → septembrie 2021.

NUMĂR PASAGERI LUNAR COMPARATIV 2019-2020-2021

Graficul nr.5 AIT- Nivelul și evoluția lunară a pasagerilor 2021 vs. 2020 vs. 2019

Recuperare trafic lunar 2021 raportat la 2019

Graficul nr.6 AIT- Gradul de recuperare lunară a pasagerilor 2021 raportat la 2019

Recuperarea traficului de pasageri s-a realizat diferit pe cele 2 componente domestic și extern după cum se poate observa în graficul de mai sus.

Se observă faptul că în 7 din cele 9 luni gradul de recuperare pe componenta domestică a fost superioară recuperării traficului pe componenta externă, decalajul de recuperare dintre domestic și

internațional fiind dat de restricțiile și măsurile/ obligațiile de intrare pe teritoriile statelor din UE (test PCR, măsuri de autoizolare pentru un anumit interval de timp).

6.2 Impactul pandemiei Covid-19 asupra rețelei de destinații

Având în vedere măsurile de limitare a circulației persoanelor în vederea prevenirii răspândirii noului coronavirus Covid-19, luate de România și restul țărilor europene care au impus restricții de călătorie a determinat ca numărul rutelor regulate de pasageri să fluctueze pe parcursul primelor 9 luni al anului 2021.

Tabelul nr.3 Numărul rutelor regulate de pasageri și a operatorilor 9M 2021 vs. 2020 vs.2019

Specificație	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep
Rute regulate pasageri operate 2021	10	4	6	10	13	18	19	19	19
Rute regulate pasageri operate 2020	24	22	22	0	1	11	15	17	15
Rute regulate pasageri operate 2019	21	20	19	19	19	20	20	24	24
Pondere rute operate 2021/2019	48%	20%	32%	53%	68%	90%	95%	79%	79%
Pondere rute operate 2021/2020	42%	18%	27%	-	1300%	164%	127%	112%	127%
Nr.operatori aerieni curse regulate pasageri 2021	4	3	4	5	5	5	5	5	5
Nr.operatori aerieni curse regulate pasageri 2020	5	5	5	0	1	2	4	6	5
Nr.operatori aerieni curse regulate pasageri 2019	4	4	4	4	4	5	5	5	5
Procent operatori activi 2021/2019	100%	75%	100%	125%	125%	100%	100%	100%	100%
Procent operatori activi 2021/2020	80%	60%	80%	-	500%	250%	125%	83%	100%

În tabelul de mai sus au fost redat lunar numărul rutelor regulate de pasageri operate în primele 9 luni ale anului 2021 precum și numărul companiilor aeriene care au efectuat zboruri regulate de pasageri raportat la aceeași perioadă din anul 2020 și 2019.

Dacă considerăm ca reper pre-pandemic luna ianuarie 2020, lună în care pe AIT erau operate un număr de 24 de rute regulate de pasageri, și luând în considerare faptul că în primele 9 luni din anul 2021 au fost operate zboruri regulate de pasageri pe 19 rute, reiese faptul că s-au pierdut 5 rute și anume:

- ✓ ruta spre Iași operată de către TAROM;
- ✓ 4 rute operate de către Wizz Air: Tel-Aviv, Nurenberg, Doncaster si Billund (ultimele 3 fiind rute care au debut pe AIT în luna august 2019, așadar le-a prins pandemia neconsolidate).

6.3 Efectele pandemiei COVID-19 asupra rezultatelor economice ale Aeroportului Internațional Timișoara

În urma activității economice desfășurate în primele 9 luni ale anului 2021 au rezultat, în principal, următoarele rezultate financiare :

- ✓ **Venituri totale** în suma de 24.153 mii lei, rezultând o realizare a veniturilor în proporție de 103% fata de BVC prognozat pentru anul 2021;
- ✓ **Cheltuieli totale** în suma de 24.692 mii lei, rezultând o realizare de 92 % a prevederilor din BVC aprobat în 2020 conform Legii bugetului de stat: 1/12 din bugetul anului precedent pentru primele 4 luni și 1/12*90/100 pentru restul lunile 2021 în cazul unui BVC neaprobat din bugetul anului precedent;
- ✓ **Rezultat financiar, pierdere: 539 mii lei;**
- ✓ **Plati restante** în suma de 3.851 mii lei fata de un buget prognozat de 2.650 mii lei (plățile restante se compun în principal din furnizori cu scadență depășită și dividende aferente anului 2019 neachitate);
- ✓ **Creanțele restante**, în suma de 4.048 mii lei, provenite din clienți cu care AIT este în litigiu și alți clienți neincasați în termen pentru care au fost emise notificări și somatii.

În cazul Aeroportului Timișoara, pierderile și plățile restante înregistrate în primele 9 luni ale anului 2021 au la bază exclusiv contextul pandemic COVID-19 și efectele pe care acesta le-a produs, prin scăderea generală a traficului de pasageri datorită restricțiilor de mobilitate și a temerilor generate de frica de îmbolnăvire.

În urma răspândirii COVID-19 în Europa/România a avut loc o scădere abruptă a nivelului de activitate, care s-a tradus în diminuarea considerabilă a cifrei de afaceri respectiv a veniturilor totale ale aeroportului și la obținerea de rezultate economice negative.

În tabelul de mai jos se poate observa faptul că din cauza manifestărilor efectelor pandemiei asupra mobilității persoanelor (restricții de călătorie, măsuri de carantinare, costuri efectuare test RT-PCR), traficul de pasageri a scăzut în primele 9 luni ale anului 2021 cu 61% față de perioada similară din anul 2020, iar cifra de afaceri realizată s-a diminuat cu 45% în timp ce veniturile din exploatare și veniturile totale au înregistrat o scădere de 42%.

Dacă comparăm datele din primele 9 luni ale anului 2021 cu datele din primele 9 luni ale anului 2020, observăm faptul că traficul de pasageri a înregistrat o creștere de 10%, obținând o cifră de afaceri cu 14% mai mare, în timp ce veniturile din exploatare și veniturile totale sunt la același nivel.

Tabelul nr.4 Evoluția principalilor indicatori de venituri și cheltuieli 9M 2021 vs 2020 vs 2019

Specificație	9M 2019	9M 2020	9M 2021	Evoluție (%)	
				2021/2020	2021/2019
Număr pasageri	1.185.212	415.172	457.561	10%	-61%
Venituri aeronautice	34.169.721	15.841.082	18.247.179	15%	-47%
Venituri non-aeronautice	6.247.527	3.476.350	3.864.882	11%	-38%
Cifra de afaceri	40.417.248	19.317.432	22.112.061	14%	-45%
Venituri AJOFM		1.720.042	753.913	-56%	-
Alte venituri din exploatare	1.062.267	2.867.337	1.233.211	-57%	16%
Total venituri din exploatare	41.479.515	23.904.811	24.099.185	1%	-42%
Cheltuieli cu bunuri si servicii	21.063.215	14.143.742	10.189.446	-28%	-52%
Cheltuieli cu impozite si taxe	1.312.405	748.412	882.611	18%	-33%
Cheltuieli cu personalul	10.407.765	8.964.084	8.792.910	-2%	-16%
Alte cheltuieli de exploatare	302.341	154.458	80.725	-48%	-73%
Cheltuieli cu amortizarea	3.958.623	4.140.046	3.895.775	-6%	-2%
Total cheltuieli din exploatare	37.044.349	28.150.741	23.841.467	-15%	-36%
Rezultatul din exploatare	4.435.166	-4.245.930	257.718	-106%	-94%
Venituri financiare	185.409	165.153	53.587	-68%	-71%
Cheltuieli cu dobânzile	326.198	505.394	655.383	30%	101%
Alte cheltuieli financiare	374.801	200.284	194.822	-3%	-48%
Venituri totale	41.664.924	24.069.964	24.152.772	0%	-42%
Cheltuieli totale	37.745.349	28.856.419	24.691.673	-14%	-35%
Rezultatul exercițiului (brut)	3.919.575	-4.786.455	-538.901	-	-

În primele 9 luni ale anului 2021 cheltuielilor totale înregistrate de către aeroport s-au diminuat cu 14% raportat la perioada similară din anul 2020 și cu 35% raportat la nivelul cheltuielilor înregistrate de către aeroport în primele 9 luni ale anului 2019.

De altfel restructurarea pe partea de cheltuieli se observă și de reducerea pierderii de la cca. 4,78 milioane lei în primele 9 luni ale anului 2020 la 0,53 milioane lei în primele 9 luni ale anului 2021.

În primele 9 luni ale anului 2021 raportat la perioada similară din anul 2020 aeroportul a înregistrat economii la majoritatea grupelor de cheltuieli, singurele grupe unde s-au înregistrat creșteri fiind cheltuielile cu dobânzile (+150 mii lei) pe fondul apelării la noi credite pentru suținerea investițiilor demarate de către aeroport și cheltuielile cu impozite și taxele datorate către Autoritatea Aeronautică Civilă din România și către Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile pe fondul creșterii numărului de pasageri (+134 mii lei).

Economii de cheltuieli față de anul 2020 în sumă de 4.449 mii lei s-au realizat la următoarele grupe:

- ✓ Cheltuieli cu bunurile și servicii achiziționate de la terți: -3.954 mii lei (în special reduceri la cheltuielile cu serviciile de pază, servicii închirieri, servicii SITA);
- ✓ Cheltuieli cu personalul: -171 mii lei (economii rezultate din aplicarea măsurii reducerii timpului parțial de muncă în primele 6 luni ale anului);
- ✓ Cheltuieli cu amortizarea: -244 mii lei (unele active au devenit complet amortizate);
- ✓ Alte cheltuieli de exploatare: -74 mii lei;
- ✓ Alte cheltuieli financiare: -5 mii lei

Variația activelor imobilizate nete (64%) ale aeroportului surprinde faptul că AIT se află în cel mai amplu proces de dezvoltare din istoria sa. Investițiile au fost realizate din fonduri europene nerambursabile și din contribuția proprie a aeroportului reprezentată în principal de surse atrase ramursabile (credite bancare).

Întrucât sursele proprii de finanțare ale AIT sunt foarte limitate, aeroportul a recurs la contractarea de noi credite bancare pentru a-și putea susține contribuția proprie din cadrul proiectelor derulate, soldului datoriiilor financiare înregistrând o creștere 23% în primele 9 luni ale anului 2021 raportat la perioada simialră din anul 2020.

Tabelul nr.5 Evoluția situației poziției financiare 9M 2021 vs 2020 vs 2019

Specificație	U.M.	9M-2020	9M-2021	Evoluție (%)
Total active imobilizate	Lei	78.819.380	129.069.724	64%
Stocuri	Lei	580.912	557.288	-4%
Total creante	Lei	4.608.178	8.855.755	92%
Disponibilitati	Lei	2.516.945	1.024.606	-59%
Total active circulante	Lei	7.706.035	10.437.649	35%
Cheltuieli in avans	Lei	217.558	244.888	13%
Total active	Lei	86.742.973	139.752.261	61%
Capitaluri proprii	Lei	39.881.484	40.537.465	2%
Imprumuturi bancare	Lei	17.029.489	20.906.555	23%
Datorii furnizori/personal stat/debitori diverși	Lei	8.293.654	9.005.186	9%
Total datorii	Lei	25.323.143	29.911.742	18%
Provizioane	Lei	265.000	883.376	233%
Venituri in avans	Lei	21.273.347	68.419.679	222%
Total pasive	Lei	86.742.973	139.752.261	61%
Disponibilitati ajus.linie credit	Lei	2.516.945	2.852.574	13%

7. Aspecte privind dezvoltarea infrastructurii Aeroportului Internațional Timișoara

Creșterea de 64% înregistrată în primele 9 luni ale anului 2021 a activelor imobilizate nete raportat la primele 9 luni din anul precedent atestă faptul că Aeroportul Internațional Timișoara se află în cel mai amplu proces de dezvoltare din istoria sa.

Principalele investiții au fost realizate din fonduri europene nerambursabile, aeroportul cofinanțând o parte din valoarea investițiilor, contribuția proprie fiind reprezentată în principal de surse atrase ramursabile (credite bancare).

Principalele proiecte de dezvoltare derulate în primele 9 luni ale anului 2021 sunt:

1. Terminalul de Sosiri Curse Externe Pasageri

În anul 2021 s-au finalizarea lucrărilor și a avut loc darea în folosință a noul Terminal de Sosire Curse Externe Pasageri.

La sfârșitul lunii iulie 2021 s-a dat în folosință noul Terminal de Sosiri Curse Externe Pasageri, o investiție de peste 30 milioane de lei, investiție care a fost parțial finanțată prin POIM 2014-2020.

Terminalul de Sosiri Curse Externe are o suprafață desfășurată de 4.383 mp dispune de 3 fluxuri de pasageri, 3 sisteme de benzi de bagaje și 10 puncte de control al documentelor și poate acomoda în condiții optime un flux de 540 de pasageri concomitent.

Figura nr.1 Terminalul de Sosiri Curse Externe

2. Terminalul de Plecări Curse Externe Pasageri

În 29.07.2021 Aeroportul Internațional Timișoara a semnat contractul de finanțare pentru proiectul de investiții „Terminal Plecări Curse Externe”. Proiectul este finanțat prin fonduri europene nerambursabile, prin Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) 2014-2020, axa prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem multimodal, de calitate, durabil și eficient, Prioritatea de investiții 7c – Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local Obiectivul Specific 2.3. Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor.

Valoarea totală a contractului de finanțare este de 184,454 mil lei, din care 93,60 mil lei sunt fonduri europene nerambursabile, 16,520 mil lei sunt asigurate prin bugetul de stat, iar suma de 74,33 mil lei se asigură din fonduri proprii (credit bancar).

Principalele caracteristici constructive ale Terminalului „Plecări curse externe” sunt:

- suprafață construită desfășurată propusă = 12.000 m²
- un sistem control de securitate dimensionat pentru șase filtre complet echipate și dotările necesare pentru controlul bagajelor de cală
- lifturi persoane și marfă = 7 buc.
- ghișee check-in = 18 buc.
- cabine poliția de frontiera = 6 posturi
- porți automate de scanare documente = 6 buc.

Proiectarea și execuția lucrărilor sunt estimate a se finaliza în 20 de luni, iar terminalul „Plecări Externe” trebuie să fie funcțional începând cu data de 01.01.2024.

A fost demarată procedura de achiziție a serviciilor de proiectare și execuție cu termen de depunere a ofertelor 11.11.2021. Serviciile și lucrările incluse în acest contract sunt estimate la o valoare de 88.997.187,50 lei (105.906.653,13 lei cu TVA).

3. Proiectul investițional Achiziție autospeciale PSI și Sistem integrat de control de securitate

Obiectivul general al acestui proiectului este dezvoltarea infrastructurii de transport a Aeroportului Internațional Timișoara prin achiziționarea unor echipamente moderne de securitate și de siguranță PSI, în vederea asigurării unui trafic aerian extins, în condiții de maximă siguranță și a unui grad de securitate adecvat, în acord cu reglementările europene și naționale în domeniul transportului aerian.

Valoarea totală a proiectului este în valoare de 48.227.999,47 lei din care valoarea cofinanțării UE este de 29.178.136,10 lei. Și acest proiect este finanțat prin fonduri europene nerambursabile, prin Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) 2014-2020, axa prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem multimodal, de calitate, durabil și eficient.

Acest proiect Achiziție Echipamente de Siguranță și Securitate cuprinde două achiziții importante:

- ✓ Achiziție a două autospeciale PSI, contractul este în valoare de 8,93 mil. lei (inclusiv TVA).
- ✓ Achiziție sistem integrat pentru controlul de securitate, în acest caz contractul are o valoare de 38,97 mil. lei (inclusiv TVA).

În data de 14.06.2021 cele două autospeciale pentru stingerea incendiilor achiziționate în cadrul proiectului „Achiziție autospeciale PSI și Sistem integrat de control de securitate” au fost livrate, acestea intrând în serviciul aeroportului începând cu data de 27.06.2021.

Figura nr.2 Autospeciale PSI achiziționate

Dintr-un total de 30 de echipamente de securitate aeroportuară un număr de 26 echipamente au fost montate, termenul de finalizare pentru acest proiect fiind luna ianuarie 2022.

Figura nr.3 Filtru de control al pasagerilor echipat cu echipament de scanare și sistem ATRS Key-line, cu porți detectoare de metale MD 2000

3. Realizarea unui terminal cargo aerian 4.000 MP

Proiectul are scopul dezvoltării spațiilor destinate transportului mărfurilor pe calea aerului și va fi conexas zonei propuse pentru edificarea Centrului Intermodal Cargo Timișoara.

În prima etapă se va realiza, prin „credit – furnizor” sau „concesiune de lucrări”, un spațiu logistic cu suprafața de 4.000 mp care are un cost estimat de 14,67 mil. lei (fără TVA). Noul terminal cargo va fi funcțional în trimestrul II 2023.

Construirea terminalului va fi demarată în condițiile garantării ferme a închirierii pentru întreaga perioadă de amortizare a investiției de către un Agent Abilitat Cargo. În acest sens sunt avansate negocierile cu DHL România.

4. Proiectul Sistem integrat de securitate aeronautică

Proiectul se află în etapa obținerii avizelor și aprobării necesare semnării contractului de finanțare și va cuprinde următoarele obiecte de investiții:

- ✓ Realizare drum perimetral de securitate – asfaltat, un singur sens de circulație cu scuaruri pentru observare și depășire în lungime estimată de 8,4 km;
- ✓ Realizare gard perimetral de securitate din panouri de plasă cu fundație continuă;
- ✓ Sistem de supraveghere video cu circuit închis;
- ✓ Radar de sol-rol de monitorizare a vehiculelor și persoanelor pe suprafața de mișcare;
- ✓ Modernizare puncte de control acces;
- ✓ Modernizare sistem de supraveghere TVCI a zonelor publice și de operațiuni aeriene;
- ✓ Modernizare sistem de acces auto în zonele publice.

Valoarea totală a proiectului este estimată la 95 mil. lei (studiul de fezabilitate și indicatorii tehnico – economici nu sunt finalizați) și va fi realizat integral din fonduri europene nerambursabile. Investiția va fi finalizată în luna decembrie 2023.

5. Proiectul Achiziție echipamente destinate activităților non-economice în domeniul siguranței aeronautice

Proiectul se află în etapa obținerii avizelor și aprobării necesare semnării contractului de finanțare care va include achiziția următoarelor echipamente:

- ✓ Turn de iluminat tractabil;
- ✓ Utilaj multifuncțional autopropulsat pentru cosire și tocare vegetație (tip tractor cu accesorii);
- ✓ Echipament șenilat pentru tocare vegetație și curățat sisteme pluviale deschise (tip excavator);
- ✓ Echipament autopropulsat pentru îndepărtarea urmelor de cauciuc (tip rubber remover);
- ✓ Echipament autopropulsat de mare capacitate pentru măturare, aspirare și spălare suprafețe exterioare;
- ✓ Echipament autopropulsat cu gabarit redus pentru măturare, aspirare și spălare suprafețe exterioare;
- ✓ Echipament punct de comandă mobil;

- ✓ Autospecială 4 x 4 pentru combaterea vieții sălbatice;
- ✓ Autospecială asistență pentru situații de urgență.

Termenul de finalizare al proiectului este estimat pentru sfârșitul anului 2023.

Cu toate că din cauza pandemiei de COVID-19 anii 2020 și 2021 au fost cei mai dificili pentru aviația comercială, Aeroportul Internațional Timișoara a continuat procesul de dezvoltare și modernizare, urmând ca proiectele de dezvoltare aflate în diverse stadii de implementare să continue și în perioada următoare.

Director General

S.N. Aeroportul Internațional Timișoara Traian Vuia S.A.

Dorel Grădinaru

MANDANT,

Membrii Consiliului de Administratie al SN AIT-TV SA

Nichita Virgil

Georgescu Petre Mădălin

Berengea Simona Maria

Palcu Pavel Florin

Ciuruș Vasile

Mainescu Marcel

Homorodean Călin Bogdan

